

УДК 336.763

А.Р. Саюк, Т.М. Винник, к.е.н., доц.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФОНДОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ

A.R. Saiuk, T.M. Vynnyk, Ph.D., Assoc. Prof.

THE MODERN CONDITION AND PERSPECTIVE OF DEVELOPMENT OF THE STOCK MARKET IN UKRAINE

Фондовий ринок є невід'ємним та важливим елементом фінансової системи економіки країни. Його розвиток з одного боку, відбувається під впливом економічних процесів, що відбуваються в країні, з іншого, власне фондовий ринок чинить визначальний вплив на стан економіки.

В Україні фондовий ринок формально існує вже понад двадцять років, з часу прийняття Закону України «Про цінні папери та фондову біржу» від 18.06.1991 № 1201-ХІІ (втратив чинність на підставі Закону «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23.02.2006 № 3480 – ІV), попри те, до сих пір обсяг торгів цінними паперами на фондовому ринку України не перевищує 4–6% всіх угод з цінними паперами. Інші угоди укладаються поза біржами, тобто належать до тіньового сектора економіки. Більше того, через недостатній розвиток ринку цінних паперів підприємства нефінансового сектору часто вимушені вдаватися до банківського кредиту не лише для поповнення оборотних коштів, а й для здійснення капітальних вкладень.

Вагомою проблемою фондового ринку України залишається ліквідність – найбільший денний оборот на «Українській біржі» склав 60 мільйонів гривень, на ПФТС (Перша фондова торгова система) денний обсяг складає в середньому 30–40 мільйонів гривень, в той час як на ММВБ (Московська міжбанківська валютна біржа) денний оборот торгівлі акціями становить 1–2 мільярди доларів, а на провідних світових майданчиках значно більше, що власне спричинено серйозною нестачею ліквідності.

Однак, незважаючи на низку гальмуючих факторів, останніми роками спостерігається досить динамічний розвиток вітчизняного фондового ринку. Так, за даними Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) у 2012 році обсяг торгів на ринку цінних паперів мав тенденцію зростання і становив 2 530,87 млрд. грн., що у порівнянні з попереднім роком більше на 359,77 млрд. грн. У той же час, темпи зростання фондового ринку у 2012 році були випереджаючими порівняно з ВВП: обсяг торгів на ринку цінних паперів перевищив показник ВВП країни майже у два рази. На кінець 2012 року найбільша кількість цінних паперів, які перебувають в обігу на фондових біржах, була розміщена на «ПФТС» (43,54 %) та «Українській біржі» (16,13 %). Показник обсягу залучених інвестицій в економіку України через інструменти фондового ринку за результатами 2012 року збільшився і становив 67,23 млрд. грн. Загалом сьогодні слід об'єднати зусилля держави і учасників ринку задля створення таких можливостей (зокрема через вдосконалення правової і організаційної бази функціонування фондового ринку України, підвищення його технологічності і транспарентності), які б сприяли залученню як внутрішніх, так і зовнішніх інвестицій шляхом доступу українських підприємств до міжнародних фондових ринків і фінансових ресурсів, що, зрештою, сприятиме економічному зростанню економіки і підвищенню рівня усіх сфер життя країни.